

STATSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 20/1998 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om beskattningsförfarande och 27 § lagen om förskottsuppbörd

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 maj 1998 proposition 53/1998 rd med förslag till lagar om ändring av lagen om beskattningsförfarande och 27 § lagen om förskottsuppbörd till statsutskottet för beredning.

Behandling i delegation

Ärendet har beretts i statsutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- minister Jouko Skinnari, konsultative tjänstemannen Erkki Laanterä och överinspektör Petri Heikkinen, finansministeriet
- förvaltningsrådet Auvo Nieminen och förvaltningsrådet Esa Aalto, högsta förvaltningsdomstolen
- lagstiftningsrådet Arja Manner, justitieministeriet

- överinspektör Marja-Liisa Lindström, Skattestyrelsen
- sakkunniga Hannele Taatila, Finlands Kommunförbund
- juristen Tuula Korhonen, Folkpensionsanstalten
- inspektör Juha Tuohimäki, Kyrkostyrelsen
- skattepolitiska ombudsmannen Seija Karttunen, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund
- juridiska ombudsmannen Anna Lundén, Företagarna i Finland
- vicehäradshövding Juha Koponen, Skattebetalarnas Centralförbund
- direktör Esko Kiviranta, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- ordförande Antti Rantalainen, Bokföringsbyråernas Förbund
- professor Edward Andersson
- professor Heikki Niskakangas
- professor Kari S. Tikka.

PROPOSITIONEN

Lagen om beskattningsförfarande, dvs. beskattningsförfarandelagen, trädde i kraft vid ingången av 1996. Samtidigt trädde en ny lag om skatteförvaltningen i kraft.

Beskattningsförfarandet är en del av förvalt-

ningsförfarandet. Den allmänna lag som gäller förvaltningsförfarandet är lagen om förvaltningsförfarande. Lagen om förvaltningsförfarande är av subsidiär natur. Beskattningsförfarandet styrs i främsta rummet av lagen om be-

skattningsförfarande samt procedurbestämmelser i olika skattelagar. Om någon fråga som gäller förfarandet inte regleras särskilt, tillämpas lagen om förvaltningsförfarande. Regeringen föreslår att till lagen om beskattningsförfarande fogas nya bestämmelser om de allmänna principerna i beskattningsförfarandet. De gäller principen om förtroende, jämkning av dröjsmålspåföljder vid beskattning, utsättande av en tidsfrist för den skattskyldige, skyldigheten att utreda ärenden, bedömningen av bevis samt skyldigheten att motivera beskattningsbeslut.

Dessutom föreslås lagen bli kompletterad med en bestämmelse om att obetydliga belopp i samband med efterbeskattningen kan läggas till inkomsten för det skatteår för vilket beskattningen ännu inte har slutförts. Skatteförhöjning skall kunna påföras ett bolags beskattningsbara inkomst även när ändringarna i den rättade beskattningen påverkar beloppet av den beskattningsbara inkomsten först under senare skatteår.

Enligt förslaget ändras bestämmelsen om skatterättelse så att rättelse skall kunna företas till den skattskyldiges nackdel även då den verkställda beskattningen baserar sig på felaktiga el-

ler bristfälliga uppgifter från någon utomstående.

För beskattning enligt uppskattning uppställs som en extra förutsättning att det kan misstänkas att den skattskyldige har undanhållit uppgifter om sina inkomster. Det föreslås att förlust skall fastställas även om den skattskyldige inte utan uppmaning har lämnat in deklaration.

Enligt förslaget skall de bestämmelser i lagen om beskattningsförfarande som är av teknisk art och gäller verkställandet av beskattning slås samman till en egen bestämmelse.

Enligt förslaget ändras lagen om förskotts-
uppbörd så att en skattskyldig kan återinföras i förskottsuppbördsregistret senast ett år i stället för som nu två år efter avförandet ur registret, om det inte skall anses uppenbart att försummelserna fortsätter.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt. Avsikten är att ändringen av lagen om beskattningsförfarande skall tillämpas vid de beskattningar som verkställs den 1 november 1998 eller därefter och också i fråga om skatterättelse och efterbeskattning.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Av de orsaker som nämns i propositionen och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslagen i propositionen.

I 26 § 3 mom. lagen om beskattningsförfarande föreskrivs att den skattskyldige om möjligt skall beredas tillfälle att bli hörd, om beskattningen verkställs på ett sätt som väsentligt avviker från den skattskyldiges skattedeklaration. Vidare skall den skattskyldige om möjligt beredas tillfälle att bli hörd, om myndigheten genom skatterättelse eller efterbeskattning ändrar beskattningen till den skattskyldiges nackdel. Utskottet menar att den skattskyldige alltid skall beredas tillfälle att bli hörd i dessa situationer och inte bara om möjligt. För att handläggningen av

ärendena på grund av detta inte skall dra ut på tiden i onödan, anser utskottet att skyldigheten att höra den skattskyldige kan uppfyllas med att denne skriftligen blir informerad om möjligheten under uppgiven adress och samtidigt underrättas om inom vilken tid han eller hon skall framföra sin uppfattning i frågan. När den utsatta tiden går ut har myndigheten rätt att behandla frågan även om den skattskyldige inte har tagit kontakt med myndigheten.

I 26 § 5 mom. lagen om beskattningsförfarande föreskrivs att den myndighet som verkställer beskattningen efter att ha erhållit alla tillgängliga uppgifter och utredningar om ett beskattningsärende och innan beslut fattas noga skall pröva utredningen i ärendet för att kunna fatta rätt beslut. Enligt vissa sakkunnigutlåtanden är denna bestämmelse onödig. Det primära syftet med

bestämmelsen är att för den som fattar beslutet inskräpa att utredning i frågan spelar en viktig roll för att ett riktigt beslut skall kunna fattas. Det medför enligt statsutskottet inga problem om bestämmelsen stryks. Men å andra sidan kan en bestämmelse som inskräper myndighetens prövningsskyldighet ha en viss effekt på myndighetens verksamhet. Samtidigt kan bestämmelsen vara ägnad att stärka förtroendet för denna verksamhet och förbättra den skattskyldiges rättskydd. Av denna anledning lägger utskottet inte fram något förslag om att slopa bestämmelsen.

I 26 § 5 mom. lagen om beskattningsförfarande föreskrivs enligt propositionen att ett beskattningsbeslut skall motiveras om det avviker väsentligt från den skattskyldiges skattedeklaration eller om myndigheten genom skatterättelse eller efterbeskattning ändrar beskattningen till den skattskyldiges nackdel. Utskottet menar att det alltid är viktigt att motivera beslut, också när ett beslut avviker mindre än väsentligt från den skattskyldiges skattedeklaration. Vidare anser utskottet att det räcker med en kort motivering och hänvisning till vilket lagrum beslutet bygger på, om beslutet bara avviker obetydligt från skattedeklarationen. Vid väsentliga avvikelser måste beslutet motiveras mer i detalj. I enlighet med 24 § lagen om förvaltningsförfarande kan motiveringen utelämnas bara om den är uppenbart onödig.

Propositionen säger ingenting om skattegranskning. Utskottet framhåller att en förutläggning för att denna reform skall utfalla väl är att skattegranskningen omstruktureras. Vidare påpekar utskottet att skatteförvaltningens styrning och utbildning av personalen inom skatteförvaltningen spelar en mycket viktig roll för att reformen skall utfalla väl.

Förslag till beslut

Statsutskottet föreslår vördsamt

att lagförslagen i övrigt godkänns utan ändringar utom att 26 § i det första lagförslaget ändras (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

26 §

Allmänna principer

(1 och 2 mom. som i RP)

Om beskattningen verkställs på ett sätt som väsentligt avviker från den skattskyldiges skattedeklaration, skall den skattskyldige (*utesl.*) beredas tillfälle att bli hörd. Om myndigheten genom skatterättelse eller efterbeskattning till den skattskyldiges nackdel ändrar beskattningen, skall den skattskyldige (*utesl.*) beredas tillfälle att bli hörd. Den skattskyldige skall vid behov föreläggas en skäligen tidsfrist för avgivande av bemötande eller framläggande av annan utredning. När den skattskyldige uppmanas att inkomma med bemötande eller annan utredning, skall i mån av möjlighet nämnas vilka omständigheter som särskilt skall utredas.

(4 mom. som i RP)

Efter att ha erhållit alla tillgängliga uppgifter och utredningar om ett beskattningsärende skall den myndighet som verkställer beskattningen, innan beslut fattas, noga pröva utredningen i ärendet för att kunna fatta rätt beslut. Beskattningsbeslutet skall motiveras, om (*utesl.*) avvikelse görs från den skattskyldiges skattedeklaration eller om myndigheten genom skatterättelse eller efterbeskattning ändrar beskattningen till den skattskyldiges nackdel. *Beslutet behöver inte motiveras om en motivering är uppenbart onödig.*

Helsingfors den 9 juni 1998

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen / cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Olavi Ala-Nissilä /cent
Ulla Anttila /gröna
Bjarne Kallis /fkf
Markku Lehtosaari /cent
Håkan Malm /sv
Kimmo Sasi /saml
Oiva Savela /saml

Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Jukka Vihriälä /cent
Jorma Vokkolainen /vänst
suppl. Ulla Juurola /sd
Lauri Metsämäki /sd
Matti Saarinen /sd
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst.